

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2016

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2016 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Till grund för vår bedömning ligger en översiktlig granskning av delårsrapporten som vi låtit vårt sakkunniga biträde EY göra.

Vår samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Våra väsentliga iakttagelser är:

- Det har enligt EY:s revisionsrapport inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed.
- Det lagstadgade balanskravet beräknas klaras enligt kommunstyrelsens prognos.
- Fullmäktige har utifrån begreppet god ekonomisk hushållning fastställt fyra finansiella mål, nio mål för verksamheten och ett mål för kommunen som arbetsgivare. Måluppfyllelsen för dessa mål sammantaget ska återspegla huruvida en god ekonomisk hushållning föreligger. Kommunstyrelsen bedömer sammantaget att måluppfyllelsen är ok. Vi delar kommunstyrelsens bedömning utifrån hur målnivåerna är formulerade i fullmäktiges budget. Den underliggande verksamhetens ekonomiska resultat (resultat exklusive jämförelsestörande poster) är dock fortsatt för lågt långsiktigt.
- Socialnämnden redovisade under flera år stora underskott, hänförligt främst till försörjningsstödet, men kom i ekonomisk balans under 2014 och 2015. Det är oroande att kostnaderna åter ökar snabbt och mer än budgeterat, men nu inom andra områden. Det är viktigt att kommunstyrelsen och socialnämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att bedöma om verksamheterna bedrivs effektivt.
- Delårsrapporten ska avges av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens kontors olika förslag till hantering bör separeras på ett tydligare sätt från kommunstyrelsens förslag till delårsrapport.-
- Vi noterar att koncernbolagens revisorer inte har granskat delårsboksluten för koncernbolagen och att de inte har något sådant uppdrag.

Södertälje den 25 oktober 2016

Christer Björk

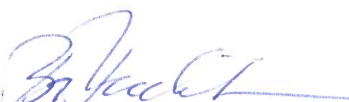
Elisabet Komheden

Bo Backlund

Konrad Breidenstein

Bo Fredriksson

Severios Halef

Sören Lekberg

Ester Rudolfsson Mattsson

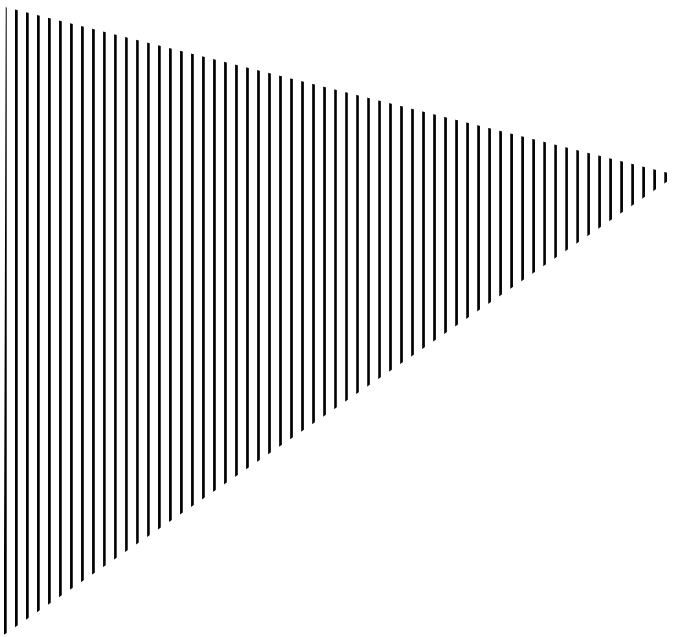
Simon Simonsson

Jan Wattsgård

Södertälje Kommun

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2016

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Uppdrag och syfte	5
2.3	Avgränsning och metod.....	5
3	ÖVERSIKTLIG ANALYS	6
3.1	Utformning av delårsrapporten	6
3.2	Analys av resultat och prognos för delårsbokslutet	6
3.2.1	Utfall för perioden – Södertälje kommun	6
3.2.2	Prognos per helår 2016	7
3.2.3	Nämndernas redovisning	8
3.3	Sammanställd redovisning	11
4	KOMMENTARER OM MÅLUPPFYLLELSE	11
4.1	Lagstadgade krav	11
4.2	God ekonomisk hushållning	12
4.3	Avstämning av balanskravet.....	13
5	INTERN KONTROLL	13

1 Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Södertälje kommuns delårsrapport per 31 augusti 2016. De mest väsentliga slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed.
- Helårsprognosen för 2016 visar på ett positivt resultat på 265 mnkr, och resultat enligt det lagstadgade balanskravet om 225 mnkr. Prognosen innebär ett resultat som är 139 mnkr högre än budgeterat. I resultatet ingår jämförelsestörande intäkter uppgående till 229 mkr som inte ingår i budgeten.
- Fullmäktige har utifrån begreppet god ekonomisk hushållning fastställt fyra finansiella mål, nio mål för verksamheten och ett mål för kommunen som arbetsgivare. Måluppfyllelsen för dessa mål sammantaget ska återspegla huruvida en god ekonomisk hushållning föreligger. Kommunstyrelsen bedömer sammantaget att måluppfyllelsen är *ok*. Vi delar kommunstyrelsens bedömning. Den underliggande verksamhetens ekonomiska resultat (resultat exklusive jämförelsestörande poster) är dock fortsatt för lågt långsiktigt.
- För åtta av nio områden för verksamhetsmål är läget *ok* medan ett område *har brister*. Det område som har brister är "omsorg om barn, ungdomar och vuxna". Sammantaget bedömer kommunstyrelsen verksamhetsmålen som *ok*.
- För de finansiella målen bedöms måluppfyllelsen som *bra* och för arbetsgivarmålet bedöms måluppfyllelsen som *ok*.
- Verksamheternas nettokostnader har ökat med 1,1 procent (exklusive jämförelsestörande poster) och helårsprognosen visar på ett ökning med 2,6 procent. Det är en förbättring mot föregående år då nettokostnaderna ökade med 6,8 procent samma period. Nettokostnaderna har hittills i år haft en lägre ökningstakt än skatterna som ökat med 3,7 procent. Att nettokostnaderna ökat mindre än skatteintäkterna är positivt och en stor förklaring till resultatförbättringen under året.
- Arbetslivsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden visar på större avvikelser mot budget. Avvikelsena uppgår till 18,8 mnkr respektive -29,5 mnkr och 69,1 mnkr. Avseende arbetslivsnämndens överskott bedömer kommunstyrelsens kontor att nämnden bör utarbeta en plan för att säkerställa fullt utnyttjande av resurser. För socialnämndens underskott poängterar kommunstyrelsens kontor att det är viktigt med en framtida effektivisering för att komma till rätta med underskottet. De nämnder som inom lägesbedömning ekonomi inom GEH bedömts *ha brister* är omsorgsnämnden och socialnämnden.

- Socialnämnden redovisade under flera år stora underskott men kom i ekonomisk balans under 2014 och 2015. Det är oroande att kostnaderna åter ökar snabbt och betydligt mer än budgeterat. Det är viktigt att kommunstyrelsen och socialnämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att bedöma om verksamheterna bedrivs effektivt.
- Delårsrapporten bör framöver struktureras till sitt innehåll mer i enlighet med kraven i rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22.
- Delårsrapporten ska avgas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens kontors förslag till hantering bör separeras från delårsrapporten.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Av kommunallagens 8 kapitel framgår att minst en delårsrapport skall behandlas av fullmäktige. Revisorerna skall enligt kommunallagens 9 kapitel bedöma om resultatet i denna delårsrapport är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten. I Södertälje kommun upprättas delårsrapport för bokslutet per 2016-08-31.

I revisionsplanen för 2016 framgår att revisorerna som underlag för sin skriftliga bedömning av delårsrapporten har uppdragit till EY att genomföra en översiktlig granskning av delårsrapporten. I samband med denna granskning görs också en bedömning av den interna kontrollen kopplat till väsentliga räkenskapsrutiner.

2.2 Uppdrag och syfte

Enligt kommunallagens 9 kap 9 § ställs krav på att revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Delårsrapporten ska behandlas av fullmäktige. Revisorernas bedömning och rapporten från de sakkunnigas granskning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

En förutsättning för att revisorerna ska kunna göra en bedömning är att kommunfullmäktige i budget och planer har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Revisorernas uppdrag är att:

- bedöma om ett balanserat resultat kan nås vid årets slut,
- bedöma om det är troligt att de av fullmäktige antagna finansiella målen kan uppnås,
- bedöma om verksamheten drivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för verksamheten kan nås samt
- bedöma om delårsrapporten är upprättad enligt god sed för kommuner.

2.3 Avgränsning och metod

Granskningen har varit översiktlig. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad i förhållande till en revision. Den baseras främst på en analytisk granskning och intervjuer med fokus på väsentliga områden. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla rimliga förklaringar till resultatutfall, avvikelser mot budget och prognoser. Väsentliga konton i balansräkningen har stämts av mot underlag.

Granskningen har även inriktats på om kommunens delårsrapport är upprättad enligt lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt egna anvisningar.

Granskningen omfattar kommunens verksamhet och den sammanställda redovisningen. För den sammanställda redovisningen har vi inte genomfört någon särskild granskning av inrapporterade siffror från bolagen.

3 Översiktlig analys

3.1 Utformning av delårsrapporten

Enligt kommunallagen skall delårsrapport upprättas minst en gång under räkenskapsåret. Rapporten skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Delårsrapporten skall vara strukturerad på samma sätt som årsredovisningen och åtminstone innehålla förvaltningsberättelse, resultaträkning samt balansräkning. Även finansieringsanalys och relevanta nothänvisningar bör ingå. En sammanställd redovisning ska upprättas.

Vi har vid vår granskning noterat att delårsrapporten för Södertälje kommun i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk. I likhet med föregående år noteras att det i delårsrapporten bör framgå vilka redovisningsprinciper som använts, vilket inte framgår. Det saknas även upplysning om storleken på ställda panter.

Kommunen bedöms ha en effektiv bokslutsprocess. Instruktioner och styrning av innehavsbolagens redovisningsprocesser är dock ett utvecklingsområde. Den sammanställda redovisningen i delårsbokslut bör baseras på av bolagsstyrelserna beslutade bokslut och av revisorerna granskade och godkända sådana.

3.2 Analys av resultat och prognos för delårsbokslutet

3.2.1 Utfall för perioden – Södertälje kommun

<i>(Mkr)</i>	Budget Helår 2016	Bokslut Jan 16 - Aug 16	Bokslut Jan 15 - Aug 15
Verksamhetens intäkter	215,4	681,2	626,2
Verksamhetens kostnader	-5 290,3	-3 841,4	-3 785,2
Avskrivningar	-100,0	-59,2	-61,3
Verksamhetens nettokostnad	-5 174,9	-3 219,4	-3 220,3
Skatteintäkter	3 547,0	2 343,3	2 259,0
Gen stb och skatteutjämning	1 700,5	1 144,2	1 067,5
Finansiella intäkter	53,3	191,6	235,0
Finansiella kostnader	0,0	-141,4	-195,0
Periodens resultat	125,9	318,4	146,2

Delårsresultatet uppgår per augusti 2016 till 318,4 mkr jämfört med 146,2 mkr 2015, vilket är en förbättring med 172,2 mkr. I periodens resultat ingår jämförelsestörande poster med 156,6 mkr. De jämförelsestörande posterna

består framför allt av reavinster 21,2 mnkr (10,5 mnkr fg år) och exploateringsresultat 90,5 mnkr (38,0 mnkr fg år). Föregående år fanns också återbetalning av AFA-försäkring om 27 mnkr med bland de jämförelsestörande posterna. Motsvarande saknas i år.

Nettokostnaderna uppgår till 3 219 mnkr och har ökat med 35 mnkr eller 1,1 procent. Föregående år var nettokostnadsökningen betydligt högre, 6,8 procent i augusti och 4,4 procent per helår. Skattenettet har ökat med 124 mnkr eller 3,7 procent hittills under 2016. Skatteintäkterna har ökat med 84 mnkr och de övriga statsbidragen med 40 mnkr. Den största orsaken till resultatförbättringen kan hänföras till att den löpande verksamheten i och med att nettokostnaderna haft en lägre ökningstakt än skatterna.

Personalkostnaderna har för perioden ökat med 54,8 mnkr, 2,9 procent, jämfört med förra året. Lönekostnaderna har ökat med 44 mnkr, 3,3 procent, beroende på fler anställda och högre löner. Löneskostnaderna har framför allt ökat inom grundskolan och den centrala förvaltningsadministrationen. Sjuklönekostnaderna har minskat med 1,5 procent och uppgår till 23,2 mnkr.

Att personalkostnaderna procentuellt ökat mindre än löneskostnaderna beror på särskild pensionssatsning som gjordes föregående år av vissa grupper av anställda som gjorde dem förmånsberättigade till ålderspension vid löner över 7,5 inkomstbasbelopp. Detta medförde att pensionskostnaderna, som ligger inom ramen för personalkostnader, var ovanligt höga föregående år.

3.2.2 Prognos per helår 2016

Prognosen per helår visar på ett resultat om 265 mnkr och ett resultat enligt balanskravet om 225 mnkr. Det prognostiserande utfallet för året avviker positivt mot budget med 139 mnkr. Nämnderna står för en avvikelse om -16 mnkr. Den största negativa avvikelsen återfinns hos Socialnämnden och beräknas uppgå till drygt 37 mnkr. Underskottet beror framför allt på ökade placeringskostnader. Nämnden har enligt kommunstyrelsens delårsrapport påbörjat ett arbete för att effektivisera och kommer att ta fram ytterligare åtgärder. Effektiviseringsarbetet beräknas enligt uppgift ge en budget i balans 2017.

Omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott på 5 mnkr. Underskottet kommer framför allt från bostad med särskild service enligt LSS och personlig assistans

För de centrala posterna (kassaföretaget) prognostiseras ett överskott om 154 mnkr. Mark och exploatering inklusive fastighetsförsäljningar beräknas ge ett överskott om 115 mnkr och ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott om 84 mnkr. Negativa effekter är bland annat specialdestinerade statsbidrag om -44 mnkr samt skatter och utjämningsystem om -14 mnkr.

Bedömning

Vi har inte identifierat några väsentliga resultatpåverkande fel vid vår översiktliga granskning av kommunens delårsrapport.

3.2.3 Nämndernas redovisning

Nämnd (Mkr)	Bokslut		Budgeterat resultat
	Jan 16 - Aug 16	Jan 15 - Aug 15	
Järna kommunalnämnd	3,8	6,7	0,0
Hölö/Mörkö kommunalnämnd	4,5	2,8	0,0
Vårdinge kommunalnämnd	2,1	2,4	0,0
Enhörna kommunalnämnd	2,2	-0,1	0,0
Summa kommunalnämnder	12,6	11,8	0,0
Arbetslivsnämnden	18,8	-3,0	0,0
Omsorgsnämnden	-4,6	-5,7	0,0
Socialnämnden	-29,5	-6,3	0,0
Äldreomsorgsnämnden	9,3	-3,1	0,0
Överförmyndarnämnden	0,2	-1,1	0,0
Utbildningsnämnden	69,1	18,0	0,0
Kultur och Fritidsnämnden	3,0	2,3	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	3,2	3,6	0,0
Miljönämnden	2,0	2,3	0,0
Teknisk nämnd	9,9	0,6	0,0
KS/Ksk och politisk ledning	9,6	13,9	0,0
Revision	0,1	0,5	
Summa facknämnder	90,7	22,0	0,0
Centrala poster	207,6	112,0	104,0
Internbanken	7,5	0,4	0,0
Årets resultat	318,4	146,2	104,0

Järna kommunalnämnd redovisar ett överskott för perioden om 3,8 mnkr och en budget i balans per helår. Periodens överskott är främst hänförligt till den pedagogiska verksamheten.

Hölö-Mörkö kommunalnämnd redovisar ett positivt resultat uppgående till 4,5 mnkr för perioden och en prognos per helår om 0,9 mnkr.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd redovisar ett utfall för perioden uppgående till 2,1 mnkr och en helårsprognos om 0,9 mnkr.

Enhörna kommunalnämnd redovisar ett överskott om 2,4 mnkr för perioden och en helårsprognos om 0,3 mnkr.

Arbetslivsnämnden redovisar ett överskott om 18,8 mnkr (-3 mnkr föregående år). Anledningen till överskottet är till största del lägre kostnader och högre intäkter inom vuxenutbildning samt ett antal vakanta tjänster vilket tillfälligt ökat resultatet med cirka 16,5 mnkr. För helåret 2016 prognostiseras ett positivt resultat om 12,8 mnkr.

Nettokostnaderna har i jämförelse med fg år ökat med 19,4 mnkr. Det förklaras till stor del av att SFI (Svenska för Invandrare) tidigare har betalats ut som schablonersättning, men i år är ett nämndbidrag.

Kontoret gör bedömningen att det är av stor vikt att nämnden tar fram en plan för att säkerställa fullt nyttjande av de resurser man erhållit. Bedömningen är att ett så stort överskott som nämnden prognostiserar inte är bra utifrån perspektiven ändamålsenlighet och effektivitet men då ekonomin visar på överskott görs bedömningen *ok* inom verksamhetsmålet Ekonomi.

Omsorgsnämnden redovisar ett resultat om -4,6 mnkr. Inom verksamhetsområdet LSS redovisas ett underskott om 11,8 mnkr vilket möter effekten av ett överskott inom verksamhetsområdet SoL om 7 mnkr. Omsorgsnämndens helårsprognos visar på en negativ avvikelse på 5,3 mnkr efter åtgärder.

Det ekonomiska målet inom Omsorgsnämndens bedömning av god ekonomisk hushållning får lägesbedömningen *har brister*.

Socialnämnden redovisar ett resultat för perioden uppgående till -29,5 mnkr mot budget. Det negativa resultatet förklaras till stor del av ett underkott för institutions-, familje- och jourhemsplaceringar orsakat av ökat inflöde, delvis av ensamkommande barn men även ökade volymer inom barn och ungdom samt vuxen socialpsykiatri och missbruk. Övervägande del av kostnader för ensamkommande barn återsöks från Migrationsverket.

Prognosen för 2016 visar på ett resultat om -36,7 mnkr, främst beroende på ökade kostnader köp av primär verksamhet. Nettokostnaderna för socialnämnden uppgår för perioden till 488,9 mnkr, en ökning med 30,7 mnkr jämfört med föregående år. Köp av primär verksamhet har ökat inom flera verksamheter, framför allt inom Barn och ungdom på grund av stort inflöde av ensamkommande barn men även ökat antal placeringar. Rörligheten inom befintliga interna boenden avseende vuxen är låg vilket leder till att verksamheten har varit tvungen att köpa in fler platser jämfört med föregående år. Intäkterna har ökat med 13,9 mnkr, främst på grund av statsbidragsintäkter från Migrationsverket

samt intäkter från Äldreomsorgsnämnden och Omsorgsnämnden för bemanningsservice.

Nämnden arbetar med olika åtgärder för att minska underskottet. Effektiviseringsarbetet bedöms enligt kommunstyrelsens delårsbokslut ge full effekt 2017. Kommunstyrelsens kontor påtalar vikten av att nämnden fattar beslut om framtida effektiviseringsåtgärder samt noggrant följer kostnadsutvecklingen för att kunna vidta nödvändiga åtgärder om nödvändigt.

I samband med delårsbokslutet april 2016 fick nämnden i uppdrag att återkomma med detaljerad redovisning av volym- och nettokostnadsökning med särredovisning av barn och ungdom respektive ensamkommande barn. Denna redovisning saknas i nämndens rapport. Kommunstyrelsens kontor påtalar detta samt ger vidare nämnden i uppgift att, tillsammans med Telgebostäder, se över regelverk och rutiner för kommunkontrakt och i samband med årsbokslutet redovisa förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process kring tilldelningen och omsättningen av kommunkontrakt. Det ekonomiska målet inom Socialnämndens bedömning av god ekonomisk hushållning får lägesbedömningen *har brister*.

Socialnämnden redovisade under flera år stora underskott men kom i ekonomisk balans under 2014 och 2015. Det är oroande att kostnaderna åter ökar snabbt och betydligt mer än budgeterat. Det är viktigt att kommunstyrelsen och socialnämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt.

Äldreomsorgsnämnden redovisar ett positivt resultat per delår om 9,3 mnkr. I resultatet saknas dock kostnader för köp av boendeplatser externt om 2,4 mnkr vilket innebär att ett mer rättvisade resultat är ett överskott om 6,9 mnkr. Det positiva resultatet förklaras av nämndbidrag för morgondagens hemtjänst och införandet av digitala funktioner med 8,7 mnkr som ännu inte har använts. Detta möts av negativ effekt på 2 mnkr på grund av en upphandlingsskadeavgift från Konkurrensverket avseende upphandling av Oxbackshemmet.

Prognosen beräknas bli ett överskott på 6,5 mnkr. Kommunstyrelsens kontor ger nämnden i uppgift att i samband med årsbokslutet återkomma med en redovisning av de effekter som Kommunals nya avtal för undersköterskor får på nämndes ekonomi.

Överförmyndarnämnden redovisar ett utfall för perioden om -0,2 mnkr.

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 69,1 mnkr per delåret 2016 vilket är en förbättring med 52 mnkr jämfört med föregående år. Volymreglering i september kan leda till att kommunbidraget förändras. Helårsprognosen är ett överskott på 3,6 mnkr före höstens volymavstämning. Kommunstyrelsens kontor delar bedömningen att prognosen pekar på en budget i balans per helår efter volymavstämning.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett resultat per delår om 3 mnkr. Anledningen till överskottet är att all utbetalning av föreningsstöd inte är gjord ännu. Prognos per helår är -0,3 mnkr.

Stadsbyggnadsnämnden redovisar ett resultat om 3,2 mnkr. Nettokostnaderna har minskat något samtidigt som nämnden redovisar högre intäkter. Prognosen per helår uppgår till 0.

Miljönämnden redovisar ett utfall för perioden om 2 mnkr och en prognos per helår om 0,3 mnkr. Periodens överskott förklaras av vakanta tjänster samt projekt där aktiviteter genomförs under hösten. Lägesbedömning för ekonomimålet för nämnden är *bra*.

Tekniska nämnden redovisar ett överskott om 9,9 mnkr. Det är framför allt inom upplåtelse och tillstånd som överskottet redovisas. Nämndens nettokostnader har minskat under året, vilket till stor del förklaras av kommunens slopade internränta. Helårsprognosen för nämnden är ett överskott om 1,5 mnkr. Nämnden kommer att erhålla kompensation motsvarande 1,3 mnkr för arbete med deponier.

KS/Ksk och politisk ledning redovisar ett överskott för perioden om 9,6 mnkr. Överskott om 10,5 mnkr härrör från kommunstyrelsens kontor och förklaras av att vissa aktiviteter kommer att genomföras senare under året. Inom politisk ledning redovisas ett underskott om 0,9 mnkr beroende på högre löner och arvoden än budgeterat. Helårsprognosen för KS/Ksk och politisk ledning uppgår till 1,7 mnkr. Överskott prognostiseras inom kommunstyrelsens kontor om 3,3 mnkr. För politisk ledning prognostiseras ett underskott om 1,6 mnkr.

Centrala poster har ett överskott för perioden om 215 mnkr och en prognos per helår om 154 mnkr. I de centrala posterna ingår bland annat skatteintäkter och kommunbidrag samt resultat från exploateringar. Resultatet per delåret är 103 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag har ökat med 161 mnkr och kommunbidrag till nämnderna om 149 mnkr. En ytterligare förklaring till förbättringen är exploateringsresultatet som är 63 mnkr högre än föregående år.

3.3 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen omfattar dotterbolag samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. Kommunkoncernen redovisar ett positivt resultat för perioden uppgående till 743,5 mnkr att jämföra med 438,4 mnkr samma period föregående år. Resultatet härrör till största delen från SKFAB-koncernen som redovisar ett resultat om 419 mnkr. Södertälje kommun redovisar ett resultat på 318 mnkr. Söderenergi redovisar ett negativt resultat om 71 mnkr, och då SKFAB äger Söderenergi till 42% medför det ett bidrag till kommunkoncernen om -30 mnkr från Söderenergi.

Det prognostiserade utfallet per helår ligger på 624 mnkr för SKFAB-koncern, 265 mnkr för Södertälje kommun och cirka 7 mnkr i justeringsposter. Det ger ett samlat resultat på 896 mnkr att jämföra med 2015 års resultat om 548 mnkr. Prognosen för 2016 inkluderar dock inte jämförelsestörande poster vilka för året prognostiseras att bli 559 mnkr. Resultat efter jämförelsestörande poster enligt prognos uppgår till 337 mnkr vilket är en försämring med 108 mnkr jämfört med föregående år.

4 Kommentarer om måluppfyllelse

4.1 Lagstadgade krav

Följande gäller för samtliga kommuner:

- kommunfullmäktige skall fastställa mål för "god ekonomisk hushållning",
- uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning samt
- kommunens revisorer skall granska och bedöma måluppfyllelsen.

Kommunallagen ställer krav på kommunerna att styra på ett sådant sätt att god ekonomisk hushållning säkerställs och på behovet av att få en ökad långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Syftet med kraven är att de förtroendevalda med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt och göra en bedömning av i vilken mån dessa mål kommer att kunna uppfyllas under räkenskapsåret. Om så behövs ska även förslag till åtgärder anges. Revisorerna ska därefter på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, "balanskravet", är lagstadgat. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapporten och i årsredovisningen.

4.2 God ekonomisk hushållning

Fullmäktige har utifrån begreppet "god ekonomisk hushållning" fastställt fyra finansiella mål, nio mål för verksamheten och ett mål för kommunen som arbetsgivare. Måluppfyllelsen för dessa mål sammantaget ska återspegla huruvida en god ekonomisk hushållning föreligger. Kommunstyrelsens sammanfattande lägesbedömning för kommunen totalt är: *ok*.

Kommunstyrelsens sammanfattande bedömning för verksamhetsmålen är *ok*. Av de nio målen bedöms åtta vara *ok* och ett *har brister*. Det målområde som *har brister* är omsorg om barn, ungdomar och vuxna.

Avstämningen av de finansiella målen för kommunen visar att tre av fyra mål kommer att uppfyllas och ett bedöms ej kunna nås. Det mål som inte kommer att uppfyllas är finansiellt mål för Södertälje kommun att uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 79,9 mnkr. Prognosen för året är ett resultat på 36 mnkr. Den sammanfattande lägesbedömningen för ekonomin utifrån de finansiella målen är: *bra*. Vår bedömning är att det är bra att utfallet är i häraden av fullmäktiges beslut. Målnivåerna är dock för låga för långsiktig hållbarhet i ekonomin.

Måluppfyllelsen kopplat till arbetsgivarmålen bedöms *ok*. Trenden med en fortsatt ökning av sjukfrånvaron har under 2016 vänt. Sjukfrånvaron per delåret var 7,4 procent att jämföra med 8,1 procent vid delåret 2015 och 8,2 procent vid årsbokslutet 2015.

4.3 Avstämning av balanskravet

Enligt kommunallagen skall kommuner redovisa positiva resultat, vilket innebär att de löpande intäkterna skall täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av det lagstadgade balanskravet skall nedskrivningar beaktas enligt försiktighetsprincipen, medan realisationsvinster ska räknas bort. Ett negativt resultat ett år skall hämtas in under de närmast tre följande åren.

Helårsprognosen för 2016 visar på ett positivt resultat på 265 mnkr som efter justeringar uppgår till 225 mnkr. Balanskravet bedöms därmed uppfyllas.

5 Intern kontroll

I samband med den översiktliga granskningen av intern kontroll har väsentliga processer kopplade till den finansiella rapporteringen gått igenom. Granskningen tagit sin utgångspunkt i en väsentlighets- och riskanalys. Granskningen har därmed inriktats på de mest väsentliga riskområdena i redovisningen och är således inte av sådan omfattning att den klarlagt samtliga svagheter som kan förekomma i kommunens kontrollsystem.

Detta har skett genom intervjuer samt inhämtande av relevant dokumentation. För respektive process har en transaktion följts genom hela flödet för att säkerställa att de kontroller som beskrivs genomförs och fungerar som tänkt. De processer som gått igenom är:

- Bokslutsprocessen
- Intäktsprocessen kopplad till bygglov
- Löneprocessen
- Inköps- och utbetalningsprocessen
- Processen för pågående projekt

Bedömning

Vi har i vår genomgång inte identifierat några väsentliga brister kopplade till intern kontroll för de processer vi granskat. Vår sammanfattande bedömning är att kommunen har god kompetens vad gäller hantering av räkenskaperna. Uttalandet baseras inte på en fullständig test av kontroller utan en genomgång av rutiner och processer samt stickprovvis granskning.

Södertälje den 25 oktober 2016

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Ikon Hedefalk
Auktoriserad revisor